

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๑

วันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๑๘๗ นำมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกร้องได้หรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่สอง คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้บุคคลอื่นถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘๗ บัญญัติป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตัวของรัฐมนตรีกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรัฐมนตรีไว้ว่า ต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรีด้วย

การฝ่าฝืนมาตรา ๑๘๗ ดังกล่าว มีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐมนตรีมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือใช้เวลาไปจัดการดูแลผลประโยชน์ส่วนตัว อันจะกระทบถึงการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่ต้องทุ่มเทเวลาในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติด้วยความสุจริต โปร่งใส ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ

สำหรับจำนวนหุ้นส่วนตัวของห้างหุ้นส่วนหรือหุ้นของบริษัทที่รัฐธรรมนูญยอมให้รัฐมนตรีถือได้นั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้บัญญัติหลักเกณฑ์การเป็นหุ้นส่วนหรือการถือครองหุ้นตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยมาตรา ๔ บัญญัติห้ามรัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็น

หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่จำนวนหุ้นส่วนหรือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของ
หุ้นส่วนทั้งหมดหรือหุ้นที่จำหน่ายได้

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๑๘๗ นำมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกร้อง
ได้หรือไม่ เพียงใด

เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับ
ชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในขณะที่ได้รับ
แต่งตั้ง ต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้
วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ รัฐธรรมนูญดังกล่าวมีบทบัญญัติห้ามรัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นใน
บริษัทไว้ในมาตรา ๑๘๗ โดยได้บัญญัติบทเฉพาะกาลไว้เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในช่วงเปลี่ยนผ่าน
การบังคับใช้รัฐธรรมนูญ โดยบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๖๔ บัญญัติยกเว้นลักษณะต้องห้ามและเหตุ
ให้ต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ บางประการไว้ตามวรรคสอง แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๖๔
ดังกล่าว มิได้ยกเว้นเหตุที่ต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ ประกอบมาตรา ๑๘๗ ไว้ด้วย ฉะนั้น
แม้ผู้ถูกร้องจะได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
มีผลบังคับใช้ แต่ผู้ถูกร้องยังคงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๘๗ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะมีผลให้ความเป็น
รัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๒
วรรคสอง และในกรณีหากรัฐมนตรีไม่ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการถือหุ้นดังกล่าวย่อมสามารถ
ดำเนินการโอนหุ้นเพื่อให้คงไว้ซึ่งจำนวนหุ้นไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้เรียบร้อยภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเช่นกัน

สำหรับประเด็นที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง ๔ คน ได้พ้นจากตำแหน่ง
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ แล้ว
จึงไม่มีอำนาจวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๒ คน
มีมติว่าผู้ถูกร้องต้องพ้นจากตำแหน่ง ส่วนอีก ๒ คน ออกเสียงว่า ไม่มีเหตุให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง
แต่ประธานได้ออกเสียงชี้ขาดอีก ๑ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งนั้น เห็นว่า แม้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งจะพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่มาตรา ๗๐ ดังกล่าว ได้บัญญัติให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธาน
กรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการการเลือกตั้งที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ จะเข้ารับหน้าที่ ฉะนั้น
คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้ง ๔ คน จึงมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว และประธานมีอำนาจออกเสียงซึ่งขาดอีก ๑ เสียง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ข้อโต้แย้งนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่สอง คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้บุคคลอื่นถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่

คดีนี้ ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นางนริรัตน์ ปรมัตถ์วินัย ซึ่งเป็นคู่สมรสของผู้ถูกร้อง ถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จำนวน ๗,๒๐๐ หุ้น จากหุ้นทั้งหมดของบริษัทจำนวน ๖๐,๐๐๐ หุ้น และถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จำนวน ๓,๕๐๐ หุ้น จากหุ้นทั้งหมดของบริษัทจำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น ซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าร้อยละ ๕ ของหุ้นที่จำหน่ายได้ หลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้แล้ว นางนริรัตน์ยังคงถือหุ้นจำนวนดังกล่าวอยู่

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า นางนริรัตน์ได้โอนหุ้นให้กับนายเพื่อน ปรมัตถ์วินัย บุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะไปแล้ว โดยเป็นหุ้นของบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จำนวน ๔,๘๐๐ หุ้น ซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติการโอนหุ้นในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และหุ้นบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จำนวน ๒,๗๐๐ หุ้น ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติการโอนหุ้นในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ จนเหลือหุ้นที่ถือครองอยู่ไม่เกินร้อยละ ๕ อันเป็นการโอนหุ้นภายใน ๓๐ วัน หลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ โดยอ้างสัญญาโอนหุ้น รายงานการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่คัดและได้รับการรับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารที่ทั้งสองฝ่ายนำเสนอและจากการไต่สวนนายตรีวัฒน์ ทังสุขบุตร ตัวแทนบริษัท ปานะวงส์ จำกัด ซึ่งเป็นประธานการประชุมผู้ถือหุ้น และนายภักฎการก์ บุญนาค ตัวแทนบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด ซึ่งเป็นประธานการประชุมผู้ถือหุ้นและเป็นผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในหนังสือสัญญาโอนหุ้นของแต่ละบริษัทด้วย ได้ให้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางนริรัตน์ ปรมัตถ์วินัย ได้แจ้งขอโอนหุ้นของบริษัททั้งสองต่อกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ ต่อมาบริษัท ปานะวงส์ จำกัด ได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ทั้งสองบริษัทกำหนดวาระการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเพียง ๒ วาระ คือ วาระที่ ๑ พิจารณาอนุมัติรับรองงบการเงินประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ วาระที่ ๒ พิจารณาเรื่องอื่น โดยอ้างว่า วาระการประชุมเรื่องที่เคยปฏิบัติตามปกติอีกหลายเรื่องยังไม่แล้วเสร็จ โดยในวาระที่ ๒ ของการ

ประชุมสามัญของทั้งสองบริษัทในครั้งนี ที่ประชุมได้อนุมัติการโอนหุ้นของนางนริรัตน์ตามที่แจ้งและบันทึกรายงานการประชุมไว้ว่า จะดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน ซึ่งต่อมาได้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อรับรองบัญชีผู้ถือหุ้นหลังการโอนกรรมสิทธิ์หุ้น

เห็นว่า ข้อกล่าวอ้างและเอกสารของผู้ถูกร้องขัดกับเหตุผล สภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์และข้อกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ รายงานการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ของทั้งสองบริษัทมีวาระการประชุมเพียง ๒ วาระ ซึ่งขัดกับการประชุมทุกปีที่ผ่านมาที่มีวาระการประชุม ๕ วาระ ทั้งนี้ ได้ความจากข้อบังคับของบริษัท ปานะวงส์ จำกัด ข้อ ๑๘ ที่มีสาระสำคัญได้กำหนดให้การประชุมใหญ่สามัญประจำปี นอกจากวาระการอนุมัติบัญชีงบดุลของบริษัทแล้วยังกำหนดให้มีวาระการเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ครบวาระ และให้เลือกตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนด้วย ส่วนข้อบังคับของบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด กำหนดไว้ให้ใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นข้อบังคับของบริษัท ซึ่งข้อบังคับของบริษัท ปานะวงส์ จำกัด สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีจะต้องพิจารณาเรื่องสำคัญไว้คือ การอนุมัติงบดุลตามมาตรา ๑๑๕๗^๑ การเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ต้องออกตามวาระตามมาตรา ๑๑๕๒ และมาตรา ๑๑๕๓^๒ และการเลือกผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๑๒๐๕^๓

^๑มาตรา ๑๑๕๗ งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น

อนึ่ง ให้ส่งสำเนางบดุลไปยังบุคคลทุกคนบรรดามีชื่อในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทแต่ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

นอกจากนั้นให้มีสำเนางบดุลเปิดเผยไว้ในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาเช่นว่านั้น เพื่อให้ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นตรวจสอบได้ด้วย

^๒มาตรา ๑๑๕๒ ในเมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกภายหลังแต่จดทะเบียนบริษัทก็ดี และในเมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกในปีทุก ๆ ปีต่อไปก็ดี ผู้เป็นกรรมการต้องออกจากตำแหน่ง โดยจำนวนหนึ่งในสามเป็นอัตรา ถ้าและจำนวนกรรมการจะแบ่งออกให้ตรงเป็นส่วนสามไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้ที่สุดกับส่วนหนึ่งในสาม

มาตรา ๑๑๕๓ ตัวกรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้น ถ้ากรรมการมิได้ตกลงกันไว้เองเป็นวิธีอื่นไซ้ ก็ให้จับสลากกัน ส่วนปีหลัง ๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่ได้อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ต้องออก

กรรมการผู้ออกไปนั้นจะเลือกเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้

^๓มาตรา ๑๒๐๕ ผู้สอบบัญชีนั้น ให้ที่ประชุมสามัญเลือกตั้งทุกปี

ผู้สอบบัญชีคนซึ่งออกไปนั้นจะเลือกกลับเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ต้องออกตามวาระ การเลือกผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีนี้ กฎหมายกำหนดให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่สามัญ การที่บริษัททั้งสองจัดประชุมใหญ่สามัญโดยไม่กำหนดวาระการประชุมครบถ้วนเหมือนทุกปีที่เคยปฏิบัติ มีเพียงวาระรับรองบุคคลและพิจารณาเรื่องการอนุมัติการโอนหุ้นของนางนริรัตน์ย่อมขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท จึงเป็นพิรุธอันควรสงสัย ไม่น่าเชื่อถือ และสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นซึ่งที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ของทั้งสองบริษัทได้อนุมัติการโอนหุ้นแล้ว ก็ไม่มีการนำส่งให้แก่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน ๑๔ วัน ตามมาตรา ๑๑๓๕ วรรคสอง ทั้งการอ้างว่า ในการเรียกประชุมใหญ่สามัญ ข้อมูลในวาระอื่นยังไม่พร้อม ยิ่งไม่น่าเป็นไปได้ ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนพยานที่ศาลเรียกมาให้ถ้อยคำก็ยอมรับว่า เป็นบริษัทในครอบครัว กรรมการก็เป็นกรรมการชุดเดิม ผู้สอบบัญชีก็เป็นคนเดิม ค่าตอบแทนเท่าเดิม จึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องเตรียมข้อมูลใด ๆ การไม่กำหนดวาระการออกและเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการและการเลือกผู้สอบบัญชีจึงเป็นเรื่องที่ผิดปกติอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ข้ออ้างที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า จะต้องประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงการโอนหุ้นของนางนริรัตน์อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะแจ้งต่อนายทะเบียนนั้น ข้ออ้างดังกล่าวไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของบริษัทบัญญัติให้การแจ้งเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นต้องขออนุมัติหรือแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นรับทราบอีกครั้งหนึ่งก่อน ทั้งตามมาตรา ๑๑๓๕ วรรคสอง กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะต้องส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (บอจ.๕) ที่เป็นผู้ถือหุ้นอยู่ ณ วันประชุมใหญ่สามัญเท่านั้น ไม่มีเหตุที่จะต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่ออนุมัติหรือรับทราบอีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับบริษัททั้งสองเคยมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นก็ไม่ปรากฏว่าได้เคยนำมาเสนอให้ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นพิจารณารับรองก่อนที่จะยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนเลย เพิ่งจะมีในครั้งนี้นี่เท่านั้น ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงไม่เป็นไปตามข้อกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทเอง ทั้งยังขัดต่อเหตุผลและปกติประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง ข้อเท็จจริงยังเป็นที่ยุติว่า เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายตรีวัฒน์ ทังสุขบุตร และนายภัฏการก์ บุนนาค ผู้เป็นกรรมการผู้จัดการและเป็นประธานการประชุมใหญ่สามัญของบริษัททั้งสองได้แจ้งข้อมูลต่อคณะกรรมการไต่สวนของกรรมการการเลือกตั้งตามที่สอบถามไปว่า “จำนวนหุ้นไม่ได้

มาตรา ๑๑๓๕ วรรคสอง ให้เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ที่ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ทั้งหมดในเวลาประชุม และรายชื่อผู้ที่ขาดจากเป็นผู้ถือหุ้นจำเดิมแต่วันประชุมสามัญครั้งที่แล้วมานั้น ไปยังนายทะเบียนอย่างน้อยปีละครั้ง และมีให้ช้ากว่าวันที่สิบสี่นับแต่การประชุมสามัญ บัญชีรายชื่อนี้ให้มีรายการบรรดาที่ระบุไว้ในมาตรา ก่อนนั้นทุกประการ

เปลี่ยนแปลงจนถึงปัจจุบัน สัดส่วนยังเป็นจำนวนเท่าเดิม” ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นการตอบไปตาม ข้อมูลที่มีอยู่ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า นั้น ย่อมเป็นการกล่าวอ้างที่ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เนื่องจากหากข้ออ้างนั้นเป็นความจริงการโอนหุ้นย่อมมีผลสมบูรณ์ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน และ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ แล้ว เมื่อการโอนหุ้นมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ณ วันประชุมใหญ่สามัญแล้ว บริษัทจึงมีหน้าที่ต้องนำส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนภายใน ๑๔ วัน นับแต่วันประชุมใหญ่สามัญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓๕ วรรคสอง ไม่มีเหตุต้องให้ที่ประชุมใหญ่วิสามัญพิจารณารับรองอีกครั้งหนึ่ง การส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นให้นายทะเบียนทราบเป็นเพียงการแจ้งให้บุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบได้เท่านั้น หนังสือแจ้งข้อมูลลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ของ กรรมการผู้จัดการของบริษัททั้งสองได้ทำขึ้นก่อนมีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ หนังสือแจ้งข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นเอกสารที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือว่าได้ตอบไปตามความเป็นจริง ข้ออ้างของผู้ถูกร้องในกรณีนี้จึงฟังไม่ขึ้น

นอกจากนี้ เอกสารต่าง ๆ ตามที่ผู้ถูกร้องอ้าง มีเพียงบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่ระบุว่านางนริรัตน์ ได้โอนหุ้นให้นายเพื่อนแล้วเท่านั้นที่เป็นเอกสารที่มีการนำส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในฐานะ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งผู้ถูกร้องคัดค้านมาแสดงเป็นหลักฐาน แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เอกสารดังกล่าวบริษัทได้จัดทำขึ้นและนำส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายหลังจากผู้ถูกร้องถูกตรวจสอบแล้ว ส่วนเอกสารอื่น ๆ ล้วนเป็นเอกสารที่ผู้ถูกร้องจัดทำขึ้นเองภายในบริษัท มิใช่เอกสารของทางราชการ เอกสารดังกล่าวจึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือที่จะรับฟังได้ว่า คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นไปภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้

ข้อเท็จจริงจึงน่าเชื่อว่าคู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ถือครองหุ้นในบริษัทเกินกว่าจำนวนที่ กฎหมายกำหนดอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผู้ถูกร้องจึงต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายดอน ปรมดีถวิลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗ ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัยเป็นต้นไปตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม

(นายเจริญ ภัคดีธนากุล)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ